SENNACIULO

OFICIALA ORGANO DE SENNACIECA ASOCIO TUTMONDA

REDAKTEJO, ADMINISTREJO K SIDEJO DE PLENUM-KOMITATO : 67, avenue Gambetta, Paris 20e
Poŝtĉekaj kontoj je nomo de SAT-Paris : Bruxelles n-o 350 189, S'Gravenhage n-o 211 533, Kopenhago n-o 4 986, Paris n-o 1234 22. Stokholmo n-o 74 153, Wien n-o D-109 068, Zagreb n-o 41 448, Zürich n-o VIII-200 49. Alilande oni pagu per poŝtmandato je nomo de SAT. bonvalutaj devizoj en rekom. letero aŭ bankĉeko je nomo de « Bannier ».

ĈU NE EBLAS ?

Karaj Gekamaradoj ! Jam de sufiĉe longa tempo SAT trenas post si tre gravan monŝuldon. Ĝi devenas el la lastaj malfacilaj jaroj, interalie de la reteno, fare de la moskva opozicio, de proks. cent mil fr. frankoj. Ankaŭ la skismo iagrade perturbis la kontojn k spezaron de l'Asocio.

La nunjara bilanco montras, ke la situacio stabiliĝis. La malbela drako nomata pliŝuldiĝo estas venkita, k ne temas plu pri evito de abismo : ĝi estas evitita. Restas nur ripari la Breĉon. Ja restas la plej granda parto de l'ŝuldoj el la nigra periodo, k tio povus iam fariĝi kaŭzo por novaj gravaj malfaciloj.

Tial la P.-K., repristudinte la aferon, direktas al ĉiuj SAT-anoj k SAT-amikoj varman alvokon por finfina likvido de la Breĉo. Se la pli ol 5.000 legantoj de « Sennaciulo » ĉiuj donacus po 10 fr. fr., tiam la SAT-ŝipo povus en plena sereno k kun plenaj fortoj daŭrigi sian mondakvaran plugadon. Por kelkaj sendube la nomita sumo estas iom alta, sed aliaj sen malfacilo pagus duoblan kotizon. Cetere la K-doj ankaŭ ne forgesu monkolekti en amikaj rondoj. Multaj okazoj ja prezentiĝas al aktivuloj. Honora mencio en la kolonoj de « S-ulo » de la kolektrekorduloj estas garantiata.

La lastjare farita, tute bona propono pri speciala kolektado por la Breĉo estis ja priatentata de multaj, tamen ne de ĉiuj, kiuj povus iom kontribui. Ne sufiĉas nur proponi, oni devas ankaŭ plenumi.

La atento de ĉiuj devas esti direktata al tiu punkto : For la Ŝuldo ! Ni ne dubas, ke niaj amikoj ĉiuj komprenos... k ni atendas fide la respondojn, pri kiuj ni danke kvitancos en « S-ulo ».

Ĉio estas ebla. Nur volu ! SAT-anoj antaŭen !

La Plenum-Komitato.

P.S. La unuan respondon ĵus donis F.E.O. (franclingva LEA), kiu sian amikecon al SAT atestis per pago de l'ĉi-apude montrita tre atentinda sumo !

46. Listo

F. E. O. (Montreuil-Paris) ...	fr. fr.	3.000.—
J. C. Kries, Leeuwarden	»	7.30
J. Rival, St. Etienne	»	8.—
K. Vigier, Esperio	»	5.—
S. k L. Glodeau,, Paris	»	10.—
J. Piron, Paris	»	10.—
Erbaro, Paris	»	5.—
Banmer, Paris	»	10.—
B-mes, Paris................	»	10.—
A. Roosing Sr., Zeist	»	10.—
J. Gilliard, Neuveville	»	5.—

RAPORTARO DE LA PLENUM-KOMITATO DE SAT (1935-36)

b) Administracia raporto

Kontoj. — Lastan jaron ni eraris, skribante ke « fine ni sukcesis forigi la malordon, kiu regis en la kontoj, post la migro de la Administracio el Leipzig al Parizo ». De tiam ni konstatis, ke ne ĝustas la pozicio de iuj kontoj, senmovaj de pluraj jaroj. Do ni devis plue akcepti kiel veran la aserton de la konthavanto. Ja, ni ripetas, ke Leipzig transsendis nenian arkivon : nek kopiojn de fakturoj, nek leterojn de la mendintoj.

Bilanco. — Pro manko de spaco en « S-ulo », k ankoraŭ pli por ne veki la scivolemon danĝeran de lia Moŝto la Impostisto, ni ne «publikigas » la Bilancon, konforme al nia ĝisnuna farmaniero. Sed ni ĝin multobligis (sub kvazaŭ anonima aspekto), por disdoni al la partoprenantoj de la Manĉestra kongreso en la kongresejo mem. Ĝin ni pretas sendi ankaŭ al membroj aktivaj, laŭ speciala peto.

La kontoj, registroj, slipoj, fakturoj, dokumentoj rilataj al la spezoj de la periodo junio 1935 ĝis majo 1936, k la Bilanco 1936, estas detale ekzamenitaj de K-doj Baro k Piron, kiuj trovis ĉion en ordo.

Kun plezuro ni konstatas, ke, la unuan fojon depost pluraj jaroj, la bilanco montras profiton, — profito certe modesta (ekzakte fr. fr. 1.797,82), sed tre signifa pro tio, ke ĝi markas la finon, esperæble definitivan, de la financa krizo en nia organizo. Per tiu rezulto ni komencas mordeti la deficiton. Se nenia malfeliĉo okazos, la plena financa resaniĝo de nia entrepreno estas certa, — sufiĉos atendi pacience !

Elspezoj. — La salajro al la redaktoro-sekretario prezentas unu el la ĉefaj ĉapitroj de elspezoj. En septembro 1935 ni komencis ŝpari la salajron (fakte duonan, ĉar li laboris nur ĉiun duan tagon) de K-do Ĝermen. Ne estas eble pli multe ŝpari tiurilate. Kelkfoje ni aŭdis flustrojn, ke ne devus esti salajrulo ĉe SAT, ktp. Nu, la subskribinto, kiu postenas en SAT senĉese depost 16 jaroj, k do bone konas la aferon, asertas, ke la Asocio ne povus funkcii sen konstanta oficulo. Mi estas konvinkita, ke la sumo de laborprodukto de pluraj K-doj, alterne aŭ sinsekve deĵorantaj, ne egalus la faron de unu sola salajrulo, konstante deĵoranta. Krome la sistemo de « volontularo » naskus nepre malordon, kies respondeculon oni eble ne trovus, — k malordo kaŭzas riskojn je domaĝo.

Nia Asocio ne estas komparebla kun iu ajn organizo, eĉ kun L.E.A. pli multmembra ; ege pli multa estas la korespondado, la manipulo, la ekspedo de libroj, — pli multaj la kontoj, — pli granda la kvanto da pagoj en plej diversaj valutoj k laŭ plej diversaj vojoj (konsiderinda proporcio el la membraro pagas kvaronjare, anstataŭ per unu fojo !). Kaj precipe temporaba k peniga estas la farado de la adresiloj por la banderoloj (oni konsideru, ke ĉiumonate proks. cento da adresiloj senvaloriĝas pro ŝanĝo de adreso !), k ankaŭ postulas apartan spiritan koncentrigon k temp-elspezon la specife redakcia tasko, nome kribrado, legado, lingva korektado, plej ofte plena rearanĝado k kopiado de la manuskriptoj por la du gazetoj.

Imposto. — Komence de tiu ĉi jaro vizitis nin surprize... reprezentanto de la impostservo. Okazis diskuto, komuniko de dokumentoj, konsulto de fakulo, ktp. La diskutado daŭris plurajn monatojn. Ni defendis nian vidpunkton kiel diabloj (satanoj), ĉar ja la impostisto volis konsideri SAT kiel ordinaran komerc-entreprenon k do postuli la maksimuman tarifon. Ni ne bedaŭras nian insiston, kiu finfine ŝanĝis la opinion de la impostisto pri la karaktero de nia « firmo ». Tamen ni ne povos eviti la pagon de imposto (kelkaj centoj da fr. fr.) por la libroj k gazetoj, kiuj estas vendataj al « franciaj klientoj ».

Librovendado k -eldonado. — La debeto estas proksimume egala al tiu en la periodo 1934-35 (preciza komparo estus nek ebla, nek utila, pro fuŝo farita de K-do Ĝermen en la inventaro de majo 1935, — konfuzo verŝajne klarigebla pro la gravega perdo, kiun ni suferis je la varokonto en Leipzig, kaŭzita de la faŝistoj, kiuj detruis aŭ igis detrui por 14.000 fr. fr. da SAT-libroj.)

Ĉiam la samaj libroj vendiĝas relative bone, — ĉiam la samaj restas senmove sur la bretoj ! Dank' al libropremio por frupagantoj de la SAT-kotizo 1936 ni povis disvendi el la libro « Jimmie Higgins » je forte rabatita prezo 120 ekzemplerojn, kio estas kontentiga rezulto, se oni konsideras la amplekson de tiu ĉi majstroverko.

Tiun ĉi jaron ni produktis (-as) :

« Frateco en la Vivpraktiko » (H. Roland-Holst), 28 paĝoj ;

« Komunista Manifesto », 3-*a eldono*, 56 paĝoj, tute revizita k ornamita per aktuala antaŭparolo ;

« La Esperant. Laborista Movado antaŭ la Mondmilito » (De Bruin), ? pĝ. ;[1]

« Juneca Ardo » (Bartelmes), originala rakonto pr. 90 pĝ.[2].

Planita estas la eldono de *Kalendaro* por 1937, en kunlaboro kun F.L.E. kiu devos aperi en oktobro aŭ novembro ĉi-jare.

Ni ankaŭ esperas povi eldoni « Rasopolitiko k Heredoscienco » (Neergaard), por kiu ni kolektis ĝis nun 161 antaŭmendojn (parte pagitajn, parte pagotajn tuj ĉe apero).

Rilate la libro-eldonon en la nuna periodo, ni rimarkigu, ke por tio necesas hodiaŭ vera optimismo k konfido en la estonto, ĉar kia ajn estas la speco de eldonajoj, la disvendado okazas laŭ tre malrapida ritmo, — certe ne pro manko de legemo, sed pro manko de la aĉetpovo... Ni povis observi ja ankaŭ ce aliaj eldonejoj ĉi-jare rimarkindan plimalrapidiĝon en la eldonpovo : unuavice ĉe « Literatura Mondo », kiu kompare kun la antaŭaj jaroj bezonas sufiĉe multe da tempo por aperigi siajn « seriojn ».

Ni kalkulas do je la komprenemo de la K-doj k esperas, ke ili atentos niajn libro-anoncojn en la revuoj k pliriĉigos sian bibliotekon per la aperantaj legajoj.

Plena Vortaro. — Por la novaj membroj k legantoj ni ripetas, ke tiu eldono estas finance aŭtonoma, k ke la por ĝi necesan kapitalon alportis K-doj Banmer k Lanti, kun la helpo (antaŭmendoj pagitaj) de la francia, nederlanda k sveda LEA-oj).

Niaj esperoj, esprimitaj en junio 1935, ne tute plenumiĝis. Kontraŭis al tio certe la daŭranta ekonomia krizo, kiu pli k pli reduktas la aĉetpovon de la prolet-esperantistoj, ankaŭ la fermo de la germania merkato, k fine la senskrupula agmaniero de iu ĉina libristo, kiu reproduktis, per fotografa procedo, k vendadas « falsan eldonon », Tiu eldono, ege malkara (ankaŭ ege malbela, feliĉe !), ĝenis multe nian agenton en Japanio, k eĉ tie haltigis la vendadon dum pluraj monatoj. Ni tamen diru, ke tiu libristo ŝajne ne provis disvendi sian fuŝprodukton ekster Ĉinio k Japanio, — almenaŭ ni nenion eksciis pri tio. Kaj cetere, se tio okazus, ni agus por defendi niajn interesojn, konforme al la Konvencio de Berno pri la rajto de eldonisto.

Ni bedaŭru ankaŭ, ke iuj prolet-esperantistaj organoj preferas ne reklami pri « P. V. ». Tiu sinteno ne estas io alia ol oblikva bojkotado. Ni konkludas el tio, ke por la gvidantoj de tiuj organizoj ne gravas la lingvo-perfektiĝo de iliaj membroj. Ja la « P. V. » estas nun unika en sia speco, k sen ĝi ni ne vidas, kiel oni povas majstri la lingvon.

Krome — por la reklamo pri « P. V. » ni elspezis multe pli ol ni planis, tiel ke nun mankas ankoraŭ kelkaj miloj da fr. fr. por egaligi la elspezojn, nome la preskostojn, la pruntojn, la aŭtor-honorariojn. Sed tiuj kelkaj miloj estos rapide enspezataj, k ni konfirmas, ke post tiu egaligo inter el- k enspezoj la produkto de l'vendo servos al likvido de la kreditoj ĉe SAT.

Presejo. — Ĉe ĉiu kongreso, de kelkaj jaroj, ni aŭdas kritikojn pri tiu punkto. Iuj K-doj insistas, ke ni klopodu trovi firmon pli malkaran, — aliaj, ke ni mendu nur al pure laboristaj entreprenoj (kooperativoj). Ĉe la pariza kongreso iu K-do deziresprimis, ke ni donu niajn mendojn al Hispanio, kie la varprezoj estas sub tiuj de Francio.

Por pruvi, ke ni atentas la sugestojn de niaj membroj, ni mendis (post malfacila, temporaba enketo ĉe pluraj firmoj belgiaj !) du broŝurojn al presejo laborista « Erasme », en Bruselo, k eĉ sendis kontopagon de 500 fr. fr. Ni atendis, atendadis monatojn ; la presejo ne sukcesis havigi al si intertempe la (monopoligitajn) matricojn de esperantaj litertipoj. Tiel ni fine devis malmendi la plej urĝan el la du broŝuroj k transdoni al alia presejo en Svedio, rekomendita al ni de fidinda SAT-ano ; ĝi (vidu antaŭe !) ankaŭ tre malrapide laboras. Ne ofte estas troveblaj kune la tri kvalitoj, kiujn postulas niaj K-doj : nome, krom laboristeco, moderna ekipo, akurato k malkara prezo !

Konklude : pli facile estas postuli ol plenumi. Oni ne estu tro postulema rilate elekton de presejoj. Oni lasu al la P.-K. pli larĝan liberon por decidi pri la elekto. Vi estu certaj, ke ĉiam ni konsideros nur la intereson de nia Asocio.

Cetere la profito, kiu rezultas teorie el la diferenco inter la prezoj de du landoj, estas praktike ofte glutata per la eksped-kosto, la dogan-imposto, kc. Ni ja troviĝas en mondo kun altaj limpalisoj k doganmuroj, kio vere malfaciligas konsiderinde nian mondskalan agadon ĉiurilate, ne laste sur la financa kampo...

Verkis Banmer ; aprobis la P.-K.

c) Redakcia Raporto

« Sennaciulo » (kun « La Lernanto ») k « Sennacieca Revuo » aperis regule k estis akurate ekspedataj al la abonantoj. K-doj, kiuj aboniĝis al ambaŭ eldonajoj, ricevis do meze k fine de ĉiu monato esperantlingvan legajon, redaktitan laŭ la lingvo de Zamenhof (sen uzo de neklarigitaj neologismoj, kun tendenco prefere uzi la jam enkondukitajn vortojn, se estis la eblo) k laŭ la idea bazo de SAT. Kial ŝajnas al ni la regula aperado de la presorganoj la plej esenca tasko plenumita, -ata k -ota de SAT ? Nu, ĉar ni opinias, ke tiom longe kiom viziti kongresojn, aŭ vojaĝe renkonti esperantistojn transe de la landlimo estas privilegio de nur malmultaj K-doj kiuj havas por tio la necesan monon k la rajtodonan pasporton, — la pergazeta kontakto estas la ĉefa ligilo inter la lernintoj de nia lingvo, sekve ilia ĉefa praktikado de esperanto. (Krom, kompreneble, la *serioza* leter-interŝanĝo, kiu havas ja simile edukan k instruan valoron.)

Se ni konsentas pri tio, ni pretas doni nian ĉefan atenton al la varbado de abonantoj al la SAT-organoj, k aliflanke helpi al la redaktoro per provizado je dokumentriĉa, interesa, valora materialo, — se eble originalidea. Konsiderante la *materiajn* malhelpojn en la ekonomie malfavora aktuala periodo, ni ne havas motivon por plendi pri la momente atingita rezulto, tiel rilate la unuan, kiel la duan punkton. Ni ja estus ŝatintaj, se en la liberalaj landoj, kiuj permesas la legadon de l'SAT-gazetoj, la K-doj estus zorgintaj pri kompenso ioma de la perdoj suferitaj en la cetero de l'mondo. Ni komprenas tamen, ke ankaŭ tie la krizo ne permesis normalan kreskon de l'abonantaro, precipe al « Sennacieca Revuo », pli ampleksa, pli « luksa » ol « Sennaciulo », tamen ĉefe kvalifikita por plenumi la edukan, klerigan laboron, pri kiu parolas la unua paragrafo de la Statuto.

Se « Sennaciulo » gajnis abonantojn ĉiulande (kompare kun la antaŭa jaro) — ĝi dank' al la potenca kontribuo de l'nederlanda LEA-membraro atingis 5.500-ekzempleran eldonkvanton k neniam malsuperis 5.000 dum tiu ĉi jaro — « Sennacieca Revuo » perdis proksimume 50 abonantojn (meza eldonkvanto 1.050 ekz-oj). Sed estas laŭ ni ne tro malfacila tasko de niaj ĉefaj varbistoj egaligi tiun perdon eĉ antaŭ la fino de l'jaro.

Sed kion signifas la disvastigo de pli ol 5.000 ekzempleroj el ĉiu « S-ulo » - numero tra la mondo ? Tion ni ekkonas plej klare, se ni komparas la nombron kun tiu de aliaj organizoj. El la internaciaj gazetoj de la « neŭtraluloj », *Esperanto* de UEA (monata) havas proksimume 2.500 abonantojn. La ciferojn de la (semajna) « Heroldo » ni ne konas, sed ili estas certe multe pli malaltaj, post la perdoj je abonantoj *a*) en Germanio, kie estis ĝia ĉefa subtenantaro, *b*) alilande — laŭ informo aperinta antaŭ kelkaj monatoj en « Her. ». Ni konstatas do, ke *ni marŝas unuavice* (parenteze dirite, ankaŭ sur la prolet-esperantista kampo ni havas internaciskale nenian seriozan konkuranton).

Ni malkovrus ja, se ni sur mondkarto per ruĝaj flagetoj indikus la lokojn, en kiuj loĝas niaj abonantoj, ke la *mondskala* dispartigo estas tre malegala : sed — malegala ja ankaŭ estas la evoluo socia k politika sur la terglobo, k tiu evoluo ja estas la granda kulpulo pri tiu « maljusta dispartigo » laŭ ideala vidpunkto de niaj pli ol 5.000 « S-ulo »-abonantoj. Ni esperas tamen, ke nenio rompos la persistemon de niaj sindonemaj varbuloj k ke en regionoj tute ne sufiĉe prilaboritaj de ni (sed prilaboreblaj), kiel Ĉeĥoslovakio, Finlando, Alĝerio, Japanio, ktp, la diskonigo de la fakto, ke nia gazeto estas la plej disvastigata, plej legata mondskala esperanto-gazeto, povos helpi akiri al ĝi multajn novajn amikojn en la malforte prisemitaj regionoj.

Ankoraŭ unu rimarkigo pri tiu punkto : La plej gravaj *neneŭtralaj* gazetoj (malamikoj de l'klasbatala laboristaro) en Esperantio malaperis en la lasta tempo : la rom-eklezia « Espero Katolika » k la misti(f)ka « Oomoto » (ĉi lasta laŭŝajne malpermesita de la japana registaro).

Nun pri la enhavo de la SAT-gazetoj. Ankaŭ rilate tiun punkton, nome la *kunlaboradon* al niaj organoj, ni ĉi-foje ne bezonas plendkanti kiel pli frue. Ni povis konstati netan pliboniĝon (kompare kun la du pasintaj jaroj) en la kunlaboro per sendo de manuskriptoj. Laŭkvante, iom ankaŭ laŭkvalite, la antaŭjara nivelo estas superita. Tio tamen ne signifas, ke ĉio sendita estas akceptebla por « S-ulo », « S. R. » aŭ « La Lern. ». Restas la fakto, ke tro multaj kunlaborantoj sendas *nur tradukojn* k eĉ ne klopodas *adapti siajn skribaĵojn al la mondskala karaktero de niaj gazetoj*, al la universala menso. Ankaŭ multnombre ni ricevis simplajn komunikojn de ciferoj aŭ dokumentoj, sen propraj komentoj. Tio jam estas pli bona ol traduko de ĝeneralaĵoj aŭ de por nacilingva legantaro verkitaj konsideroj, ĉar ja la redaktaro povos eventuale utiligi tiujn dokumentojn en konekso kun aliaj verkajoj (la ĉefa tasko de redaktoro estas ja kompila !). Kelkaj K-doj kuraĝe verkis originale k propramense, k ili estu ĉefe dankataj pro sia kunlaboro, kiu espereble estos regula. Estas ja ne tre facile (ni jam diris tion en antaŭa raporto), verki bone dokumentitan artikolon, ĉar tio postulas multe da tempo k da klopodoj, serĉoj k eventualaj elspezoj. Pro tio nature tiaj pli valoraj artikoloj malofte trafas la redakcion.

Tio sama cetere estas direbla pri la kompilo de *Gazetar-informservo* (tia, kia antaŭ la skismo funkciis pli malpli sukcese ĉe SAT) ; ties ĉefa kvalito estas aktualeco de l'informaro k precizo de l'ciferoj k raportataj cirkonstancoj. Oni povas vere demandi sin, ĉu ni lab. esperantistoj jam posedas sufiĉe da forto, sufiĉe da rimedoj por kontentige solvi tiun problemon de porgazetara servo. Ja eĉ kiam SAT estis pli disvastigita tra la tuta mondo, ol hodiaŭ, la Informservo produktis malmulte palpeblajn rezultojn, malgraŭ tio, ke li disponis pri ĉiujara kapitalo

---

[1] La eldono de tiu ĉi verketo (*en presado*), planita por la jarkomenco, trafis malbonŝancojn sur la vojo. Ni klopodis de monatoj pri malkare produktanta presejo, k fine trovinte ĝin en Belgio, nia k la pacienco de l'aŭtoro estis akre elprovataj pro longa atendado de supersignoj por la esp. literaro. Ni tial finfine decidis ree ŝanĝi presejon k sendis la manuskripton al Svedio, kie tamen ankaŭ la laboro ne tiel rapide estas prizorgata, kiel ni esperis... Ni esprimas ĉi-loke al K-do *de Bruin* nian sinceran bedaŭron pro tiu ega prokrasto, en kiu iom ni ja kulpas — ne volinte elekti pli karan presejon. K-do de Bruin mem financis la eldonon de sia verketo.

[2] Tiu ĉi libro estas en presado. K-do B., la aŭtoro, antaŭpagas mem la preskostojn, pruntedonante tiun sumon al SAT.

de 400 gmk. (t.e. 2.400 fr. fr.) k pri moderna multobliga aparato (kiun lastan la respondeculo de la Servo « forgesis » redoni al SAT ĉe likvido de la Servo). Sekve la praktiko neis la valoron de tiu eksperimento. La sola maniero, kiel utili efike, kuŝas niaopinie sur la kampo de l'*Fakoj* (tipografoj, fervojistoj k.a. faris komencon promesigan), kiuj povus regule priservi sian fakan gazetaron. Sed tia fakeca materialo, se ĝi povus aperi je la nomo de SAT, per la zorgoj de SAT-anoj, ne povus kompreneble enteniĝi en « Sennacieca Revuo » aŭ « S-ulo ». Ĉar nia informado (en la revuoj), intime ligita kun kleriga laboro, celas la *tuton* de la socio k de la homa penso, sed ne unu aŭ la alian fakon. Tial niaj gazetoj havas pli filozofian, ol teknikan aspekton. Ili pentras pli vere la mondskalajn ŝanĝiĝojn en sociologia, ekonomia, politika, idea kampoj, laŭ sennacieca lumigo, — ol detalaĵojn pri tiu aŭ alia ekpuŝo, ekmovo de laboristoj. Revuoj estas sintezoj, la redaktora laboro estas sinteziga, elekta, kompila, k ĉiu n-ro prezentas la rezulton de tiu sumiga laboro — al kiu diverspensaj k diverslokaj (tra la mondo) Gek-doj alportas la konstruerojn.

Se ni volas regule aperigi niajn organojn, t.e. je la 10-a k 25-a de ĉiu monato, ni devas havi en manoj la materialon por « S. R. » la 25-an de l'antaŭa monato, por « S-ulo » la 10-an de l'kuranta monato, plej malfrue. Ni faras ofte escepton por malgrandaj komunikoj k korespond-anoncoj, kiujn ni akceptas ankoraŭ pli malfrue (precipe por « S-ulo »). Sed ni insistas, ke tio estas tre maloportuna, por la presisto kiel por la redaktoro, kiuj devas post-aranĝi jam aranĝitan numeron. Krome tiuokaze la malfruaj sendintoj ne devas miri, se eventuale restas pres-eraroj en iliaj tekstoj, ĉar la presprovoj de tiuj « lasthoraĵoj » ne plu venas sub la okulojn de l'redaktoro ; ili estas kontrolataj nur en la presejo mem, — de neesperantista korektisto. Prefere do sendu viajn komunikojn k anoncojn ĝustatempe, laŭ la supre montritaj datlimoj.

En la elekto de l'materialo (la manuskriptoj ĉiam estas rekopiataj de ni, se ili ne estas jam skribmaŝinitaj k la folioj surskribitaj nur unuflanke), ni lasas nin gvidi *ne* de lingvaj konsideroj (la redaktoro korektas, kiom necese, la lingvaĵon), sed nur de *enhavaj*. Ni agas konforme al la gvidlinio donita en la rezolucio de la 3-a Kongreso (evito de disputpunktoj !), rekonfirmita per deziresprimo de la lastjara kongreso. Tial ni rifuzis publikigi kelkajn tro partiece verkitajn artikolojn, kiuj enhavis atakojn kontraŭ alitendencanoj. Certe, ne estas ĉiam facile difini la limon de l'permeseblo k nepermeseblo. La tuta P. K. en tiaj kazoj decidis k konsilis al la redaktoro.

Ankoraŭ vorton speciale pri « La Lernanto ». Ankaŭ por ĝi ni povas plezure konstati pli grandan kunlaboron de multaj, kun escepto (bedaŭrinde) al la por-infana rubriko, por kiu ni vane provis veki intereson per konkursoj kc. Tio instruas al ni, ke la lab. esperantistoj, lerninte mem esp-on nur kiel plenaĝuloj, havas ĝenerale ĉu ne la volon, ĉu ne la povon lernigi la lingvon al siaj infanoj en frua aĝo, k ke ankaŭ la infankursoj ĝenerale ne maturigas la lernantojn ĝis tia grado, ke ili povus partopreni en nia organiza vivo. Por la rubriko « Lingvaj Notoj » ni ŝatus ricevi instigojn, demandojn, artikoletojn. Kompreneble ankaŭ por la aliaj rubrikoj ni daŭre atendas vian subtenon, por ke « L. L. » spegulu — eĉ kiel distra, amuza gazeto — nian sennaciecan spiriton.

ĉ) Raporto pri Konflikt-Komisiono k Ĝenerala Konsilantaro

En la pasinta jaro ne eĉ unu konflikto anonciĝis al ni ! Ŝajnas, ke pro la ĉirkaŭ ni reganta ĥaoso konfliktoj ne povas estiĝi en la propra rondo. Rajte ni ne povas ne bedaŭri la nunan staton tutmondan ; ne, ke malestas konfliktoj en la propra hejmo.

Rilate al Ĝ.-K. ni koncize notu, ke forsendiĝis la unua cirkulero al la Ĝ. K.-anoj la 21-an de septembro 1935. Iom post iom alvenis la respondoj el diversaj lokoj. Pretigante la 2-an cirkuleron, mi havis leterojn de K-doj Kerr, Veder, Sulski, Nielsen, Norman, Santos, Roux, Al la dua cirk. respondis nur du K-doj (unu el Suda Ameriko, unu el Los Angeles). Tiu manko de pliaj respondoj malebligis al mi prepari jam la 3-an cirkuleron.

El la tuta faritaĵo de Ĝ. K. ni povas konklude diri, ke laŭstatute la Ĝ. K. ekzistas, do pro tio devas funkciadi, sed ke ĝia praktika valoro ne facile estas konstatebla.

Sekretario : J. Bout (Roterdamo).

XVI-a KONGRESO DE S.A.T.

en MANĈESTRO (Britio)

2-7. aŭgusto 1936.

Adreso de la OKK, 16, Lily Street, Manchester 8 (Britio).

8-a Komuniko.

Senkosta Veturado. — Ĉiu kongresano, montrinte sian insignon al la konduktoro, rajtos veturi senkoste per la aŭtobusoj k tramoj de Manĉestro. Ĉi tiu rajto ebligos al la vizitantoj ŝpari multe da mono, k ili povos senĝene rigardi la urbon, facile atingi la multajn parkojn ekster la urbocentro k aliri la kongresejon el la tendejo k el la plimulto de la pensionoj, kiom ofte ili deziras. Por la vizitoj al la fabriko, dokoj ktp ni uzos specialajn aŭtobusojn metitajn je nia dispono de la manĉestra konsilantaro. Ankaŭ estos donacitaj mapoj pri la distrikto, kun klarigo pri la trama k aŭtobusa sistemoj.

Civita Akcepto. — Kiel reprezentanto de la manĉestra loĝantaro, Konsilanto Binns (membro de la Laborista Partio), bonvenigos la K-dojn al la urbo. Ĉi tiu civita akcepto okazos en la Urbestraj Salonoj de la Urbdomo, k poste oni povos rigardi la vidindaĵojn de la konstruo, aŭskulti orkestron k ĝui manĝon. Povas esti, ke la aliĝintoj ricevos poŝte invitojn anglalingvajn al ĉi tiu akcepto ; se jes, ili ne miru pri la signifo, sed ili nepre kunportu la kartojn.

Ankaŭ interesiĝas pri la Kongreso la Manĉestra Vegetara Societo, k K-doj kiuj estas vegetaranoj aŭ interesiĝas pri la movado, estas invititaj ĉeesti amikecan vesperon, kie la Societo provizos refreŝaĵojn.

Vaporŝipa Ekskurso. — La kongresanoj vidos la ŝipkanalon, inĝenieran mirindaĵon kiu faris Manĉestron havenurbo, kiam ili veturos per vaporŝipo al Barton. Ili vidos la kajojn k iliajn apudajn magazenojn, la reton da fervojoj k dokoj, kiuj priservas la kajojn, k fine la rimarkindajn pontojn ĉe Barton. Ĉi tie transiras la Ŝip-Kanalon du pontoj, la unua portanta ŝoseon k la dua portanta *alian kanalon* ! Kiam boato veturas laŭ la Ŝip-Kanalo, por ke ĝiaj mastoj ne tuŝu la pontojn, ĉi lastaj svingiĝas flanken k lasas al la ŝipo liberan vojon. Ke la ponto, kiu portas la duan kanalon, apenaŭ verŝas guton da akvo, montras kiel lertaj estis ĝiaj konstruantoj.

Marborda Vizito. — Al Blakpulo (Blackpool), ludejo de la proletoj lankaŝiraj, veturos vagonare la K-doj, por bone sin amuzi post la laboro de la Kongreso. Naĝante en la maro aŭ en la luksa plenaera banejo, K-doj ĝuos la freŝan atmosferon de ĉemara urbo. Troviĝas tie abundo da distraĵoj, ne nur dancejoj, kinejoj k teatroj, sed krome strangaj k plezurdonaj amuziloj, kiuj certe logos la vizitantojn. Ĉiu, kiu povas resti ĝis vendredo, nepre partoprenu ĉi tiun ekskurson.

Monŝanĝo. — Ni ne sukcesis havigi monŝanĝejon por la Kongres-Halo, do ni konsilas, ke oni ŝanĝu sufiĉe da mono enirante Anglion, por elteni ĝis mardo. Lundo estas ferio en Anglio k ĉiuj bankoj estos fermitaj.

Bonvenon al ĉiuj partoprenontoj de nia XVI-a !

O. K. K.

PROGRAMO.

Akceptejo : " The Co-operative Hall ", (La Koopera Halo), Downing Street, Ardwick, *Manchester.*

Sabaton, 1. de aŭg.
8-a atm.[1] Akceptejo malfermiĝas.
11-a ptm.[2] Akceptejo fermiĝas.

Dimanĉon, 2. de aŭg.
8-a atm. Akceptejo malfermiĝas.
2-a ptm. Manifestacio de Kongresejo al Platt Fields, sekvata de propaganda kunveno.
7.30 ptm. Malfermo Oficiala.
10-a ptm. Akceptejo fermiĝas.

Lundon, 3 de aŭg.
9-a atm. Akceptejo malfermiĝos.
10-a ptm. 1-a Laborkunsido.
2.30 ptm. 2-a Laborkunsido.
7-a ptm. Interkonatiĝa vespero.
11-a ptm. Akceptejo fermiĝas.

Mardon, 4. de aŭg.
10-a atm. 3-a Laborkunsido.
2-a ptm. 4-a Laborkunsido.
4-a ptm. Civita Akcepto ĉe la Urbdomo.
7-a ptm. Kunsido de Sennaciistoj.
7-a ptm. Kunsido de Bolenfrasat.

Merkredon, 5. de aŭg.
10-a atm. Se necese, laborkunsido.
11-30 atm. Vizito al fabriko.
3-a ptm. Vizito al karbo-minejo.
3-a ptm. Vizito al presejo.
7-a ptm. Ekspozicio k kunsido de tipografistoj en SAT-Klubo, 58, Stocks Street (enirejo malantaŭe), Cheetham, *Manchester* 8.
7-a ptm. Vegetarana amikeca vespero.

Ĵaŭdon, 6. de aŭg.
11-30 atm. Vizito al fabriko.
3-a ptm. Vapor-ŝipa vojaĝo laŭ Ŝip-Kanalo de Manĉestraj Dokoj ĝis Barton, k re-en.
7-a ptm. Kunsido de Socialistoj.
7-a ptm. Kundiso de lignaĵistoj en SAT-Klubo.
7-a ptm. Kunsido de kolorigistoj en SAT-Klubo.

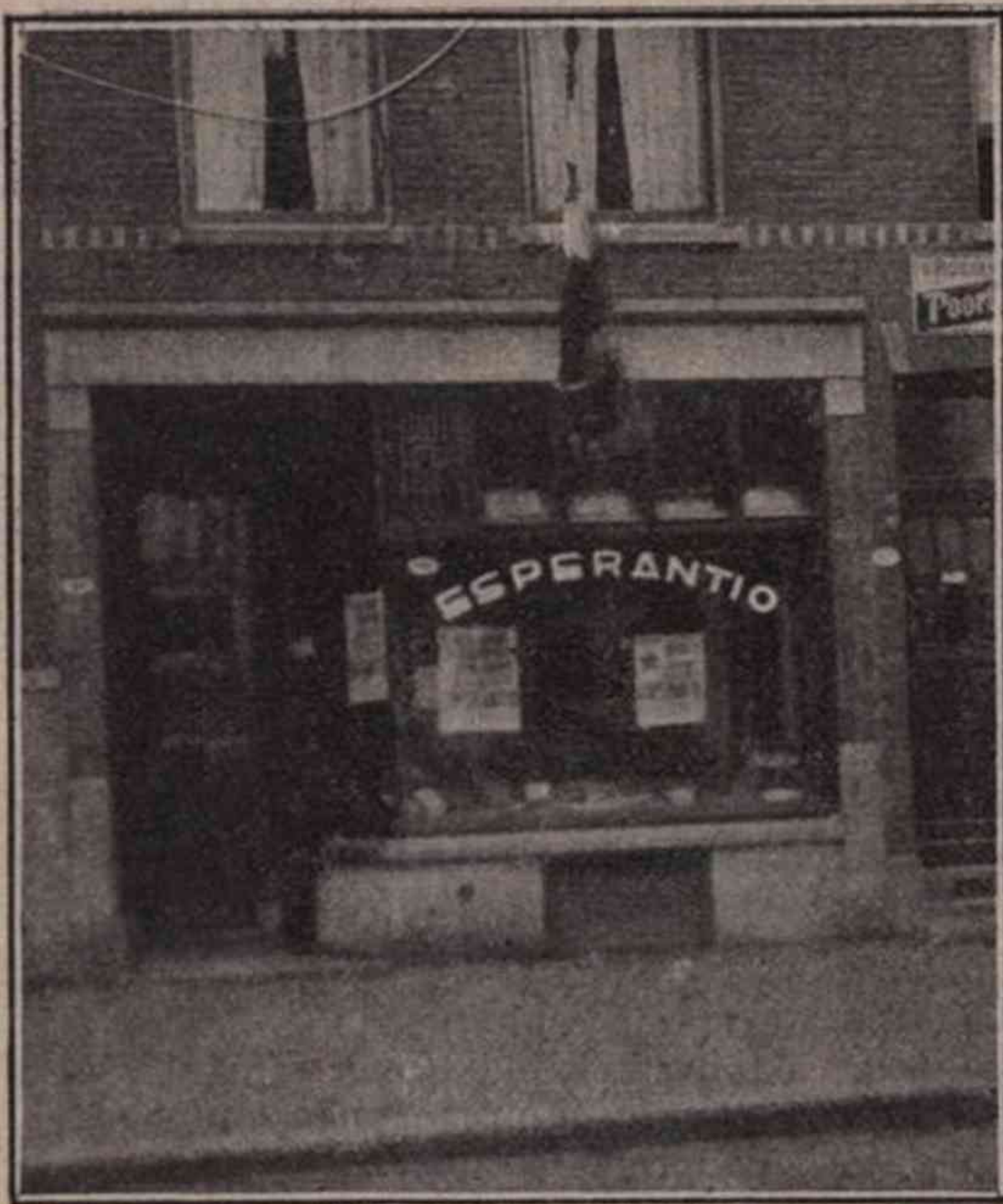
Vendredon, 7 de aŭg.
Tuttaga ekskurso vagonara al la marurbo Blakpulo.

---

[1] Antaŭtagmeze. [2] Posttagmeze.

5a Listo de aliĝintoj,

76. K-do A. Carter, 77. K-do J. W. Mann, Leeds, Britio; 78. K-do W. Rolt, 79. K-do C. Hobson, 80. K-dino M. Hobson, London, Britio; 81. K-dino A. Holt, Crawshaw-Booth, Britio; 82. K-do A. J. Bienefelt, 83. K-do M. Konincks, 84. K-do A. H. Hexspoor, Delft, Nederl.; 85. K-do B. Bultemeyer, Amsterdam, Nederl.; 86. K-do G. A. Dutton, Manchester, Britio; 87. K-do T.E.A. Southern, Cardiff, Kimrio; 88. K-do S. Pottings, Salford, Anglio; 89. K-do H. T. Roorda, Zwolle, Nederl.; 90. K-do R. Scott, Letchworth, Anglio; 91. K-do W. B. Currie, Burnley, Anglio; 92. K-dino A. Moore, 93. K-do G. Pamphilon, 94. K-do I. Flower, London, Britio; 95. F. Gateshill, Wilmslow, Britio; 96. K-dino C. Jones, Birmingham, Britio; 97. K-do A. L. F. Gigengack, Velsen-Beverwjk, Nederl.; 98. K-dino J. S. Gigengack; 99. K-do F. Bourguignon, Jarnac, Francio; 100. D. B. Kaspers, 101. K-dino C. S. Kaspers, Beverwjk, Nederl.; 102. K-do C. W. Spiller, London; 103. K-dino A. Swart, Beets, Nederl.; 104. K-do Frodelund, Kopenhago, Danio; 105. K-dino Eckel, Kopenhago; 106. K-do O. Melton, Birmingham, Britio; 107. K-do Cachon, Eaubonne, Francio.



La propra hejmo de l' Lab. Esperantistoj de Okcidenta Roterdamo.

La mortiga dekreto

Ni legis en « Heroldo » k pluraj aliaj gazetoj kun kontento, ke la delegitoj ĉe la 25-a kongreso de Germana Esperanto-Asocio (en Vajmaro) decidis *unuvoĉe* daŭrigi la Asocion; estis elektata nova asociestro k Berlino kiel venontjara kongresurbo. Tiu unuanima decido montris la volon al vivo k agado, malgraŭ ĉio, de l'germ. esperantistaro. Bedaŭrinde... esp-istoj projektas, sed Hitler direktas. Sekve, antaŭ kelkaj tagoj la gvidanto de G.E.A. ricevis la dekreton, ke *ĉiuj germanaj asocioj artlingvaj k iliaj grupoj devas likvidiĝi ĝis la* 15.7.36, *se ili emas eviti severan devigon. Post la* 15.7. *ĉiu agado por iu artlingva organizo, do ankaŭ ĉiu laboro por DEB, NDEB, Komerc. E. Unio k UEA estas malpermesala.*

Malgraŭe...

Ĉe sia finmaja konferenco la Socialista Ligo, la organizita maldekstra alo de l'Brita Labor-partio, aprobis jenan proponon : « Ĉi tiu konferenco, opiniante ke oni povas plej materie helpi internacian laboristklasan solidaron per la uzado de internacia lingvo, rekomendas la starigon de esperanta sekcio ĉe la Soc. Ligo, por eldoni regulajn raportojn pri okazoj en la brita lab.-klasa movado (kiel interpretitaj de la Ligo) por la diversaj internaciaj esp. gazetoj, por informo al alilandaj K-doj. » Estus sendube utile k interese priskribi la cirkonstancojn, kiuj kondukis al la akcepto de l'propono.

Unuavice, loka filio de l'Soc. Ligo (la Hamersmita) akceptis la proponon pro klopodoj de esp-ista membro, K-do Rolt. Oni sendis ĝin al la centra oficejo, kiu presigis ĝin en la tagordo de l'konferenco. Eĉ se la afero ne irus pluen, la presigo de l'propono incitis diskuton aŭ almenaŭ atenton ĉe la diversaj filioj k tiel propagandis la lingvon. Sed bonŝance troviĝis ano de l'plenumkomitato de la Soc. Ligo, kompetenta k entuziasma esp-isto, K-do H. L. Elvin, kiu subtenis la proponon, kvankam li ne sukcesis konvinki la aliajn.

Kiam la momento por la propono venis, la konferenca prezidanto klarigis, kun okulvidebla malestimo, ke temas pri esp-o. Multaj delegitoj ridis, k la ĝenerala sinteno de l'konferenco fariĝis iom malserioza. En tiaj kondiĉoj, K-do Rolt, kiu enkondukis la proponon, ne sukcesis kapti la atenton de l'delegitoj, kiuj estis jam lacaj post tritaga diskutado. Cetere, la prezidanto permesis al li nur du-tri minutojn. Tuj poste, K-do Elvin ekstaris el inter la prezidantaro k laŭte alvokis la konferencon esp-lingve, daŭrigante anglalingve dum kelkaj minutoj. La delegitoj aŭskultis kun atento. Sen permesi pluan diskuton, la prezidanto voĉdonigis la proponon, k, mirakle, ĝi ricevis la subtenon de plimulto el la delegitoj, ŝajne pro tio ke ili amuziĝis pro la esp. vortoj de K-do Elvin !

Tamen, kiaj ajn estu la motivoj, la rezolucio permesas la starigon de ESPERANTA SEKCIO en la SOC. LIGO, kiu donas al la soc. esp-istoj bonan oportunon por pruvi la utilon de esp-o, per tradukado de artikoloj, raportoj ktp. Espereble esp-istoj ali-organizaj, en k ekster Britio, faros similajn klopodojn por ricevi permeson starigi esp-sekciojn *en siaj organizoj*. La vojo al la alpreno de esp-o estas klara. Ne estas granda paŝo de oficiala tolero de esp-sekcio ĝis oficiala financa subteno.

Anoj de la 2-a Internacio ekkontaktu kun K-do *Rolt* (18 Sinclair Rd., West Kensington, *London W.* 14), por diskuti la eblon starigi espsekcion en la 2-a Internacio.

AL ĈIUJ LIAJ AMIKOJ

ni komunikas, ke K-do E. Lanti, *la fondinto de SAT k de ĝiaj gazetoj, kiu spirite restas patrece ligita kun la organizo, al kies kreo li tiom aŭtore kontribuis, ekforiris el Parizo por longa vojaĝo tra la mondo. Li jam trapasis Hispanion k Portugalion, k li promesis al ni de tempo al tempo sendi novaĵojn en literatura formo por publikigo. Esperanto restos dum tiu vojaĝo lia « hejmlingvo ». Niaj bondeziroj akompanas lin trans la maroin.*

Tra la Esperanta Gazetaro

La propagandaj ebloj en Francio.

« Le Travailleur Espérantiste » (juli-aŭg. n-o) enhavas, krom artikoloj k tagordo pri unuec-kongreso de l'propagand-organizoj F.E.O. k F.E.P. k la statutprojekto por la nova organizo, tre aktualan artikolon de sia redaktoro (K-do *M. Roux*) pri « Esperanto k la Popolfronto ». Ni citas traduke jenajn liniojn : « La malpliigo de l'labortempo certigos al la laboristoj novajn eblojn por sin distri k sin instrui; la sportkluboj, la eduk-k distro-rondoj certe vidos sian membraron kreski laŭ ĝojigaj proporcioj... ». Oni okupu sin en la liberaj horoj pri esperanto, konsilas konsekvenceme K-do M. R.

« ... La plilongigo de l'lerneja tempo malfermas novajn horizontojn al la franca laborista junularo; la programoj povos esti plibonigitaj k plilarĝigitaj. Du suplementaj jaroj, tio devas permesi la enkondukon de esp-o en la instruplano... La partopreno en la registaro de membroj de partio, kiu delonge pledis favore por esp-o, la apogo kiun ili trafas ĉe aliaj partioj, lasas nin esperi decidon de longtempe deziritan de la esp-istoj. Sed unue al la geinstruistaro ni turnas nin, al kiu apartenas la komenca gesto : eklerni esperanton... »

Esperantista snobismo.

S-ro Stern el Klivlando (Usono, fokuso de l' respublikana partio), raportas en *Heroldo* de 28. junio intervjuon kun verda eminentegulo *J. R. Ŝerer*, esperantista mondvojaĝisto el la monhava speco. *Heroldo* nomas lin — ŝercforme sendube — « globtrotulo », kvankam « troti » laŭ *Pl. Vortaro* koncernas nur kvarpiedulojn k krome rilatas piediradon, dum lia propagandista moŝto vojaĝis tute komforte en aŭtomobilo transformita en « zepelinkoloran » loĝejon.

La intervjuo rilatis la estiĝon de l'Ŝerer-libro. Tiu kompilo el vojaĝnotoj, parte jam aperintaj antaŭe en *Heroldo* k a. gazetoj, laŭŝajne estis preskaŭ superhoma afero ! Aŭdu : « Kiom da horoj vi laboris por la verkado ? » mi demandis sinjoron Ŝerer. — « Dum tri monatoj mi sidis ĉe granda tablo de la sesa matene ĝis la noktomezo k skribis k skribis — konstante... Mia patrino zorgis ĉiel, ke mi ne estis ĝenata per apudaj detalaĵoj de la ĉiutaga vivo... » Ktp.

La intervjuinto nur forgesis demandi plue, ĉu J.R.Ŝ. la nutraĵojn akceptis pertube (kiel ĉenlaboranta Ĉaplin en sia lasta filmo) k ĉu la noktvazo pendis sub la fotelo...

La « malliberiga stelo ».

Sub tiu ĉi titolo *La Praktiko* (Hago), en junio publikigas la spertojn, kiujn havis nederlandaj esperantistoj, kiuj « lim-renkontiĝis » en amika rondo kun germanaj esperantistoj sur germana teritorio. La tutaj partoprenintoj estis arestitaj, inkluzive la nederlandanojn, kiuj restis tri tagojn en « ŝtata hotelo » (malliberejo). Poste ĉi lastaj estis retransportataj aŭtomobile al la landlimo, senpage. Tamen la raportinto ricevis post kelka tempo fakturon el Germanio pri la sumo de 9,74 germ. mk., pro sia restado en la malliberejo ! ! Supozeble li.. rapidis pagi ĝin ? !

Oni notu, ke tiu malagrablaĵo okazis al *neŭtrala* esp-isto, kiu insistas, ke pri politiko oni ne interbabilis en la kunveno, sed kies verdan stelon la policanoj opiniis soveta stelo...

Unua Jarkunveno de D.L.E.A. en Aarhus

Ĝi okazis la 7-an de junio. La prezidanto, K-do Jacobsen, bonvenigis la kunvenintojn k legis salutleteron de l'sveda frat-organizo (SLEA). Li raportis, ke D.L.E.A. havas nun 7 lokajn sekciojn kun sume 105 membroj. Sekvis raportoj de l'redaktoro de la dana parto en « Sveda Lab. Esp. » (K-do Jörgensen) k de la SAT-peranto, K-do Frodelund. Pri la kaso raportis K-do Hansen, k K-do Jörgensen pri la librovendo. DLEA eldonis dum la jaro Kantaron, Ŝlosilon k propagandmarkon. Inter la statutŝanĝoj ni rimarkas, ke de nun ankaŭ izoluloj povas aliĝi al la asocio. La sekvonta jarkunveno okazos en *Odense*. Raporto pri tiu ĉi kunveno estis publikigata de la radio-gazeto k de l'socialdemokrata gazetaro.

H.P. Fr.

Esperanto en Sovetio

Multaj opinias, ke en Sovetio la esp. afero ege progresas, eĉ pli ol ie ajn. Kaj al disvastigo de tiu kredo kontribuas la organoj de IPE (centro k landaj sekcioj). Ili volas kredigi, ke tie la « amasoj » lernas k praktikas grandskale esp-on. Dume tiuj « amasoj » eĉ ne kapablas certigi la regulan aperon de nur monata gazeto !

IPE laŭprograme celas enkonduki esp-on en la lernejoj ; ĝi insiste petas siajn membrojn postuli de l'tie aŭ alie regantaj prolet-amikaj registaroj (Hispanio, Francio) la instruon de esp-o en la lernejoj. Tute prave ! Sed ĉu ne ekzistas do plenpova registaro sur sesono de l'mondo, al kiu estus relative facile realigi la IPE-programon ? Ve, tiu registaro malatentas la esp. movadon. Se eble Komintern, laŭ la deziro de l'fondintoj de IPE, iam favoris la ideon transpreni la esp. aparaton por servigi ĝin al sia politiko, ĝi certe rezignis, se oni konsideras la fakton : La soveta registaro nur malsubtenas hodiaŭ la esp. propagandon k praktikadon. Naivaj ni estis, antaŭ 18 jaroj, esperi, ke kun la stariĝo de Sovetio baldaŭ okazos agnosko al nia revolucieca lingvo, per oficiala propagando ! Krom modesta ekiro ĉe la poŝtservo, nenio plu.

Per blufo IPE eĉ trompis la nunan estraron de UEA (unu estrarano, s-ro Petit, skribis antaŭ nelonge en cirkulero : « Bonege evoluas la movado en... U.S.S.R.... »), kiu esperas interkonsenton kun SEU. Ni jam havis okazon montri, ke, male, la movado en Sovetio kontinue malprosperadas ***depost la skismo, t.e. de kiam SAT estis malpermesita en Sovetio.*** Antaŭ kelkaj tagoj ni ricevis freŝan informon de malnova sovetia SAT-ano, kiu plene konfirmas nian aserton : en la grandaj urboj Moskvo, Kievo, Odeso, la agado velkas ĉefe pro tio, ke nun aperas nenia presorgano de SEU (pri tio oni kulpigas la idistojn k ilian gvidanton Milter, sed tiu elsaviĝo estas vere tro facila, k certe iuj moskvaj esp-istoj havas sian parton da respondeco pri tiu stato).

Solan lumradion ni trovis en jena lia frazo : « Kvankam nia movado dume malviglas en nia lando, sed idea grundo por ĝi ĉiam estas kulturata ». Bedaŭrinde, tio ne sufiĉas, se en la praktiko nenio estas farata por disvastigi esp-on k envicigi novajn adeptojn. Zamenhof kredeble same mirus pri tiu stagno en Rusio, kie eĉ sub carismo pioniroj ne lacis, kiel li mirus pri la detruo de l'movado en Hitlerio...

3-a Laborista Olimpiado, Antverpeno 1937

La antverpena F.L.E.-grupo jam de nun kore bonvenigas la lab. esperantistojn, kiuj ĉeestos la 3-an Olimpiadon en ĝia urbo. Ĝi intencas organizi en tiu okazo agrablan renkontiĝon ĉe la loka popoldomo k alvokas ĉiujn lab. esperantistajn partoprenontojn, jam de nun sin anonci ĉe la SAT-peranto. Dezirante ankaŭ organizi ekspozicion dum tiu okazo, ni petas vin sendi ĉian materialon (gazetoj, prospektoj, poŝtkartoj k.a. esp-aĵoj), por montri ke *esp-o ankaŭ povas esti ligilo inter la lab. sportuloj*. Ĉiu sendanto ricevos rekompence belan ilustritan broŝuron pri Antverpeno. Do ne prokrastu ! Sendaĵojn adresu al la SAT-peranto : *Hendrik De Bouvre*, Everaertstr. 41, *Antwerpen* (Belgio).

Amikoj de Junular-Gastejoj, atentu !

En 1933 stariĝis en Francio la Laika Centro de Junulargastejoj (C.L.A.J.), kiu disponas nun en plej diversaj regionoj de Francio pri pli ol 150 Gastejoj, kie vojaĝantaj K-doj trovas varman akcepton (la kosto varias laŭloke de 2-4 fr. potage). La moralaj avantaĝoj ankoraŭ superas la materiajn, ĉar regas en tiu malgranda respubliko, kiu estas Junulargastejo, atmosfero de gajo k intima kamaradeco. Inter aliaj sekcioj la C.L.A.J. enhavas ankaŭ Esperantan Sekcion (gvidanto : K-do Sirkis), kiu organizis ĝis nun 2 kursojn. Pliajn informojn donas *Esp. Sekcio de C.L.A.J.*, 6, rue de Paradis, *Paris* 10. (N. Epstein)

Japano vizitis nin

En iu tago, banala por multegaj personoj, mi travivis gravan okazon. Kompreneble grava laŭ la vidpunkto, el kiu oni konsideras la faktojn. Grava por mi, ĉar mia tiama spiritostato ebligis, ke tiu epizodo estu por mi eksterordinara.

Ĉe nia esperanto-sidejo ni ricevis leteron de japano, kiu estis de unu jaro nia korespondanto. Li anoncis sian post-tritagan alvenon per ŝipe en nia urbo.

Unu el ni estis komisiata informiĝi pri la ĝusta horo de la ŝip-alveno k poste tion sciigi al ni per karto ŝovita en nian grupan leterkeston. Sed pro lia misinformiĝo la K-doj ne venis ĝustatempe.

Nur mi, kiu hazarde preterpasis la ŝipoficejon, povis mem informiĝi senerare, k tiel mi, tute nove bakita esperantisto, timema ĉar neniam parolinta kun eksterlandano, devis sola akcepti nian korespondanton.

Kaj okazis sekvanto. Kiam venis la grava momento, mi iris al la haveno. Estis varma junia vespero, la dudek-unua horo k duona, k jam noktiĝis. La ŝipon oni atendis je la dudek-dua. Bruego sur la kajo. Sub kruda elektrolumo, viroj rulas barelojn, dum aliaj paŝadas, sendube kiel mi atendante la ŝipon. Sed !... Ĉu la grupanoj ne venus ?... Mi rigardis ĉiudirekten por serĉi la de mi bonkonatajn siluetojn de miaj amikoj. Neniu estis videbla ! Tamen la ŝipo jam estis anoncita.

— Vere ! Ĉu mi estus sola por akcepti lin ? — Mi sentis, kvazaŭ malvarma ŝvito kovras mian frunton k dorson... Mia kuraĝo foriĝas. La ŝipo jam estas en la haveno. Ĝia malhela masego punktita de centoj da lumbriloj malrapide alproksimiĝas la kajon, tirate poŭpe k prue de du trenŝipoj.

Ĝi nun estas ŝnurfiksita. Elŝipigistoj, helpe de levmaŝino apogas sur ĝin elŝipiĝo-ponteton. Tiam okazis konfuza kunpuŝiĝo. Fine, miavice mi povis surŝipiĝi k demandi al ŝipano, kies ofico estas la pasaĝerkontrolo, kie troviĝas kajuto de sinjoro J...

— Dua ferdeko, unua kajuto, oni respondis al mi.

Mi malsupreniris ŝtuparon k tuj komence de longa koridoro ekstaris antaŭ triaklasa kajuto, en kies mezo pasaĝero kun al mi turnita dorso interparolis angle kun kelnero. Tiumomente la viro sin turnis miadirekten, k mi ekvidis lian azianan vizaĝon. Proksimume dudek-kvinjara, liaj trajtoj estis tre delikataj, lia fizionomio tre belaspekta. Nur liaj migdalformaj okuloj k lia haŭtkoloro malkaŝis, ke li estas flavrasulo.

Tiam certe li ekvidis mian butontruan verdstelon, ĉar tuj li proksimiĝis al mi kun etendita mano larĝe malfermita, k el lia buŝo mildsonis kun tre korekta akcento jenaj paroloj :

— Kia plezuro ! Ĉu vi estas samideano ?

— Jes !... raŭkegis mia seka gorĝo. Kaj tuj pli kuraĝe :

— Ĉu vi estas K-do Jokize, kiun ĉi tie mi atendas ?

— Jes, respondis la stranga voĉo, kiu tiom impresis min, dum li premis al mi energie la manon.

— Ĉu via vojaĝo estis agrabla ?

— Tre agrabla, krom dum kvarkvin tagoj da ondega maro. Sed tiu malmulta tempo, kompare kun unumonata vojaĝo ne estas malbonego, ĉu ne ?

Vere ! Ĉu kredeble, ke mi tiom facile komprenas tiun loĝanton de tiom fora mondparto ? Ja, evidentiĝas tamen. Mia miro estis ega, sed dum li rakontis pri kelkaj vojaĝdetaloj, mia kuraĝo k memrego estis tute revenintaj.

— Ĉu vi volas, ke ni elŝipiĝu, K-do ? Ni tuj iros al la hotelo, en kiu mi luis ĉambron.

— Tro afabla vi estas, diris la milda voĉo. Jen, bonvolu kunporti tiun ĉi valizon, mi portos la pli pezan.

Elŝipiĝinte, ni suriris tramveturilon k dek minutojn poste ni atingis mezkaran hoteleton centre de la urbo. Dum lia unusemajna restado, ni multe interparolis, ĉu ĉe nia esp. sidejo, kie li sentis sin kvazaŭ inter fratoj, ĉu post la vespermanĝo, kiam sub la flavaj lumradioj ni ĝuis kun plena kvieto la lastajn taghorojn, promenante sur vojo, kiu laŭiras la marbordon k duonĉirkaŭas la urbon.

Ju pli ni parolis, des pli mi sentis min en mia medio. Esprimiĝi alimaniere ol en esperanto, pri tio eĉ mi ne plu pensis. La vortoj fluis tute nature. Cetere li ne komprenis mian nacian lingvon, k mi ne komprenis la anglan nek la japanan, kiujn li scias.

Sed, ho ve, bedaŭrinde ĉio finiĝas. Nian novan konatulon ni akompanis al la stacidomo iun pluvan matenon. Ĉu ni iam revidos lin ? Tamen, — ne dubeble, mi ĉiam memoros, ke — *japano vizitis nin.*

SAT-ano R. Eŭgen.

Recenzejo

M. GITTERMAN : *Normigo.* Skizo. 16 pĝ. Form. 15 × 21. Prezo ne indikita. Eldonejo : Ekrelo (1936). Trad. el la rusa *A. Samojlenko.*

Tiu libreto pri la esenco de normigo k la aplikado de normsistemoj en diversaj landoj, precipe en Sovetio, estas publikigita en Moskvo. La traduko estas ĝenerale bona ; evitindaj estas tro longaj kunmetitaj vortoj kiel « konstrumateriallignaj ».

L. SINHA : *Hindo rigardas Svedlandon.* Eldonsoc. Esperanto, *Stockholm* 1. -200 pĝ. Prezo : broŝ. 3,75 sv. kr. (bind. 5.—).

Libro verkita de hinda esp-isto, kiu vivis studcele kelkan tempon en Svedio. Kun multaj bildoj.

ESPERANTO-SCHLÜSSEL. Ĉefeĉ-ŝlosilo (32 p., form. 7,5 × 11) por germanlingvanoj. Prezo : 5 ekz-oj 1 resp. kup. Havebla ĉe : « Albr. Dürer-Verlag », Bandgasse 28, *Wien VII.*

ESPERANTO GILTZA. La sama libreto por baskoj (baska lingvo). 40 p., form. 7,5 × 10,5 (Havebla ĉe U.E.A, 1 Tour de l'Ile, *Genève*). Prezo nemontrita.

AŬSTRIO. 32-paĝa, belege ilustrita gvidlibro kun detala listo de vizitindaj lokoj en Aŭstrio k geografia karto. Eldonis : Österreichische Verkehrswerbung (varboficejo), Nibelungengasse 4, *Wien I.*

KARINTIO. 16-paĝa bele prezentita plurkolora faldprospekto pri tiu montara federacia lando en Aŭstrio. Ilustrita. Eldonis « Landesamt für Fremdenverkehr in Kärnten ».

KLAGENFURT. Ankaŭ la ĉefurbo de Karintio aperigis specialan 8-paĝan esp. prospekton kun ĉio sciinda pri la urbo k la Lago de Wörth (apuda). Eldonis : Städt. Fremdenverkehrsbüro, *Klagenfurt* (Rathaus).

La tri nomitaj gvidiloj estas haveblaj kontraŭ 1 resp. kup. ĉe Esp. Kongreso, Neue Burg, *Wien I.*

VIENO. 16-paĝa ilustrita faldprospekto pri la aŭstra ĉefurbo, kun multaj sciindaĵoj ankaŭ pri la ĉrkaŭo de Vieno. Eld. « Fremdenverkehrsstelle der Stadt Wien », Messepalast, *Wien VII.*

SUPRA AŬSTRIO. Arto k Kulturo en Brucknerlando. Programo por la aŭstria Brucknerfesto (*Linz, St. Florian, Steyr*), 18.-22. julio 1936. — 12-paĝa faldprospekto kun bildoj k festprogramo en esp-o.

MEMORNOTO

REPRESIS EL « S-ULO » : *A Munkas,* N. Jorko, 9.5. (franc. sindik.) ; *The Weekly People,* N. Jorko, 23.5. (same) ; *Glos Pracy,* Winnipeg, 28.3. ; *Trybuna Robotn.,* Detroit, 8.2. ; *Fyns Socialdemokrat, Odense,* 4.7. (pri Dancig).

PRIESPER. ARTIK. K NOTOJN ENHAVIS : *Signalen,* Stokh., 11., 18.6., 2.7. ; *Le Peuple,* Bruselo, 25.1. ; *Le Travail,* Verviers, 14.5. ; *L'Œuvre,* Paris, 17.6 ; *L'Ecole Syndicaliste de l'Hérault,* majo ; *Terre Libre,* Paris, junio ; *J.G.S.,* Bruselo, 23.5. ; *A Vida Social,* Lisbono, 15.5., 1.6., 15.6. ; *Manchester Guardian,* 29.6., ; *Manchester Evening Chronicle,* 29.6.

PRI LA KONGRESO RAPORTIS : *Signalen,* Stokh, 25.6. ; *Manchester Evening News,* 24.6.

Korespondado

ARGENTINIO

Kun elektristoj ĉiulandaj mi dez. koresp. pri metiaj k sindikataj aferoj. Resp. garantiata. Tuj skribu al K-do *A. Filgenzi,* str. Missiones 369, *Buenos Aires.*

FRANCIO

K-do *Henri Chabrière,* 23, rue de l'Argonne, *Lyon (7),* 19-jara dez. koresp. kun tutmondaj Gek-doj. Resp. nepra.

HISPANIO

Esperanta Fako de « Escuela Natura » (Lernejo Naturo), adreso : Calle Munisipio 12, *Barcelona (Clot),* petas esp. grupojn k indiv. sendi al ĝi por ekspozicio esp. gazetojn k a. eldonaĵojn interŝ. kontraŭ serioj da kontraŭmilitaj k poresp-aj glumarkoj (laŭ egalvaloro).

NEDERLANDO

P.T.T.-esperanto-klubo « la Nova Vivo » aranĝos en aŭgusto letervesperon. Montru, ke esperanto vivas. Resp. garantiata. Skribu multnombre al : *J. Beek,* Rapenburgerstr. 76, *Amsterdam.*

50 geesperantistoj insiste petas la eksterl. Gek-dojn, pruvi sian praktikemon per sendo de L aŭ karto al ni kun celo daŭre korespondi. Praktiku la lingvon k skribu grandamase al *Bas Wels,* 1. Wandeloorddwst. 33, *Rotterdam.* (Resp. nepre garantiata.)

PORTUGALIO

Portug. fraŭlo dez. interŝ. L, aŭ belajn PI, kun tutmondaj gesamideanoj. Resp. garant. *Carlos Martins Cabrita,* Estaĉao Caminhos de Ferro, *Messines.*

ATENTU !

9-*a Haga Sekcio de F.L.E.,* konsistanta el Tram- Fervoj- k Poŝt- Laboristoj aranĝos la 25-an de septembro ekspozicion ; okaze de tio ni volonte ricevos esp-aĵojn, L ktp, por ilin ekspozi k montri al la publiko, ke esp-istoj havas voĉon sonantan tra la tuta mondo !

Al ĉiu sendinto ni nepre skribos.

Adreso : *K-do Chr. Sekeris,* Damasstraat 69, *Den Haag,* Nederlando.

Frakcia Vivo

Socialista Frakcio.

Ni ricevis malmultajn respondojn al nia alvoko en maja « S-ulo », nur el Anglio venis letero. Ĉi loke ni alvokas ĉiujn Ged-kojn partopreni la frakcikunsidon en Manĉestro, kun jena tagordo : Malfermo (fare de K-do *A. Veen* nome de l'sekretario) ; raporto pri lastjara agado kun diskuto ; situacio de l'frakcio (propono pri konfiduloj) ; por-laboro ĉe S.A.J. k a. organizoj ; proponoj (prezenteblaj skribe al K-do Veen ĉe komenco de l'kunsido) ; sekretari-elekto.

Komunistema frakcio.

Momente kelkajn aliĝpetojn ni ricevis el div. landoj, sed krom 7 el Amsterdamo, eĉ ne unu el cetera Nederlando. Ne estas devige esti ano de SAT por partopreni ĝian kom. frakcion. Kompreneble la SAT-anaro fariĝos la kerno de l' frakcio k daŭre instigos la aliajn frakcianojn SAT-aniĝi. Skribontoj aldonu proponojn pri kotizo labormaniero ktp. Personan respondon ni sendos nur, se estis enkovertigita resp. kup. Ni urĝe bezonas diversspecajn esp.-presaĵojn; prefere laboristajn. Krom redakcioj, ankaŭ la frakcianoj sendu tiajn. Niavice ni regule distribuos monatan interkontaktilon, kiu ekaperos post la kongreso, eventuale poste aliajn eldonojn. Provizore la centra adreso de l'frakcio restas : *Jovado,* Hoofdweg 103, II, *Amsterdamo.*

NEKROLOGO

Mortis en aĝo de 23 jaroj, pro ftizo, ĉi-monate

K-dino Simone BRUN
(18351)

instruistino en Aubenas (Suda Francio). Ni kun granda bedaŭro konigas al la SAT-anoj tiun ĉi perdon de sindonema, al nia movado tre ligita homo.

S.A.T.

La 22-an de marto mortis aktiva laborinto sur kampo de proleta esperantismo, K-DO I. KLUGER.

Li estis sekretario de l'Varsovia grupo de « Laboro » (iama organizo), poste de ĝia centra oficejo. Li multe propagandis k instruis esp-on. *Edv.*